

tallet af Arbejdere, dels over den Procent, hvormed Produktionsprisen maatte antages at stige, *forsaavidt Fabrikkerne ikke af deres Nettooverskud er i Stand til at afholde en større eller mindre Del af Omkostningerne* ved 3-Holds-Driftens Gennemførelse. Naar man af Tabellen, som jeg for mit Vedkommende tager paa Tro og Love, ser, dels Procenterne for Stigningen, dels Opregningen af de Virksomheder, det drejer sig om, viger jeg ikke tilbage for at sige, at den Sætning: „forsaavidt Fabrikkerne ikke er i Stand til af deres Nettooverskud at afholde Omkostningerne“, kan og bør erstattes med „forsaavidt Fabrikkerne ikke er villige til af deres Nettooverskud at afholde Omkostningerne“. En social Forbedring af en stor Stands Vilkaar og af denne Art, som i Virkeligheden ikke er andet end et hygiejnisk Princip Gennemførelse, bør ikke betales af Forbrugerne, hvis det ikke er nødvendigt, det bør betales af de Virksomheder, hvis Nettooverskud i blot nogen Grad hidtil har beroet paa, at de uhygiejniske Forhold har været bibeholdt.

Jeg skal ikke ved denne første Behandling, da jeg ved, at der vil blive foreslaaet Udvalgsnedsættelse, komme yderligere ind paa Enkeltheder, men kun paa det varmeste anbefale Lovforslaget til hurtig Gennemførelse i dette Ting.

Pitzner: Ved dette Lovforslags Frem sættelse udtalte den højtærede Minister, at det var det første vigtige Skridt, og at det var i højeste Grad paakrævet. Og vi har hørt det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Peder Hedebøl) udtale, at det var et nyt Princip i dansk Lovgivning, der her skulde knæses. Jeg vil da, ihvorvel jeg paa mit Partis Vegne i det store og hele kan tiltræde Lovforslaget, haabe, at Forslaget, netop da det er et nyt Princip, der herved skal indføres, maa blive gennemarbejdet i et Udvalg, saaledes at det ikke faar en for hurtig Vedtagelse, en Vedtagelse, som kommer til at bunde i Misforstaaelser eller fejlagtige Udlægninger.

Ligesom det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 6te Valgkreds (Sigurd Berg) maa jeg holde paa, at der absolut bør være en Overgangstid, indenfor hvilken de paa gældende Virksomheder kan faa Lejlighed til at lægge deres Arbejde til Rette overfor den ændrede Arbejdsmaade. Det er ret lige til og vil neppe volde store Vanskeligheder. Derimod vil Lovforslagets aldeles bestemte Fastsættelse af, at der ikke maa være en længere Bruttoarbejdstid end 8 Timer i Døgnet, altsaa at Arbejderne med

enkelte Undtagelser; hvor der finder 3-Holds-Skifte Sted, ikke maa være mere end 8 Timer paa Arbejdsstedet, være ganske uigennemførlig det praktiske Liv. Der er mangfoldige Forhold, som her vil gøre sig gældende, f. Eks. naar nogle af det afløsende Hold ikke kommer i rette Tid, og altsaa Fabrikken eventuelt skulde standse, fordi der mangler nogle i Holdet; slikt kan ikke lade sig gøre. Paa dette Punkt maa Lovforslaget ændres.

Den højtærede Minister udtalte ved Lovforslagets Frem sættelse, at dets Vedtagelse eventuelt kunde betyde en Mindskelse af den store arbejdsløse Armé paa ca. 1 000. Det er ganske rigtigt, at det højst sandsynligt vil medføre en Formindskelse af de arbejdsløses Antal i Øjeblikket, og det er jo noget, som alle for saa vidt med Glæde kan se hen til. Men man maa haabe, at der kommer andre Tider, da man ikke staar med en stor Hær af arbejdsløs, og Forholdet maaske snarere vil kunne blive det, at der mangler Arbejds kraft. Det er den anden Side af Medaillen, som man ikke kan se helt bort fra. Hvis f. Eks. Skibsværfterne kan faa Materiale, skal de efter Fredsslutningen bruge 2½ Gang saa mange Mand som i 1914, og paa lignende Maade vil det gaa med mangfoldige Virksomheder. Vi maa derfor haabe, at selv om dette Forslags Gennemførelse i Øjeblikket vil bringe en Del mere Mandskab i Arbejde, det dog ikke vil influere saaledes paa Forholdene, at vi senere hen staar og mangler Mandskab.

Det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Peder Hedebøl) omtalte Bestemmelserne i 3die Stykke om Dispensationer med Hensyn til Sæsonvirksomheder, hvor Døgndrift ikke finder Anvendelse udover højst 4 Maaneder i Løbet af et Kalenderaar. Det er navnlig Sukkerindustrien, dette angaar. Dels vil det være meget vanskeligt at faa et stærkt forøget Personale til at arbejde, dels er Arbejdet ikke saa effektivt i Arbejdstiden, i hvert Fald i en Del af den, saa det ikke vil være nødvendigt straks at gaa over til 3-Holds-Systemet. Ved Teglbæreri, ved Ringovne vil der eventuelt kunne bruges et Par Hundrede eller 300 Mand mere, hvis dette Lovforslag gennemføres, og hvis det skal holdes efter Ordlyden. Men for det første vil det blive meget vanskeligt at faa et saa stort Mandskab uddannet til at passe dette Arbejde, for det andet vil det være vanskeligt at skaffe 300 Mand, og det er heller ikke givet, at alle eigner sig til Arbejdet og bryder sig om Arbejdet. Det vil medføre Vanskelig-